

Inhoud

- 33 Ik houd evenveel van zichtbare dingen als van
onzichtbare dingen 7
- 34 Ik had inderdaad de laatste tijd de bandenspanning
niet gecontroleerd 25
- 35 U had die plek beter zo kunnen laten 45
- 36 Nooit over de spelregels spreken 61
- 37 Alles heeft een zonnige kant 82
- 38 In dat opzicht kan hij nooit een dolfijn zijn 101
- 39 Een met een specifiek doel vervaardigd, vermommend
omhulsel 120
- 40 Vergissen was uitgesloten bij dit gezicht 141
- 41 Alleen wanneer ik niet omkeek 146
- 42 Als je het op de grond laat vallen en het breekt, dan is
het een ei 159
- 43 Dit kon ik niet afdoen als zomaar een droom 179
- 44 Iets wat iemand kenmerkt 195
- 45 Er stond iets te gebeuren 212
- 46 Een hoge, stevige muur maakt een mens
machteloos 226
- 47 Was het vandaag nou vrijdag? 241
- 48 De Spanjaarden wisten niet hoe ze langs de kusten van
Ierland moesten navigeren 255

- 49 Gevuld met evenveel overlijdens 277
- 50 Dat vereist een offer en een beproeving 298
- 51 Nu is het moment 302
- 52 Een man met een oranje puntmuts op 321
- 53 Misschien was het een pook 336
- 54 Eeuwig is een heel lange tijd 349
- 55 Dat druiste duidelijk tegen alle principes in 365
- 56 Er vallen zo te zien een paar leemten op te vullen 382
- 57 Ooit moest ik het doen 402
- 58 Alsof ik naar een verhaal luister over de mooie kanalen
op Mars 414
- 59 Tot de dood ons scheidde 430
- 60 Als je heel lange handen had 446
- 61 Ik moet een moedig en verstandig meisje zijn 471
- 62 Soms krijgen ze iets weg van een diep doolhof 488
- 63 Maar het is niet wat jij denkt 507
- 64 Als een vorm van genade 524

*Ik houd evenveel van zichtbare dingen als van
onzichtbare dingen*

Ook zondag was een prachtige, heldere dag. Het waaide niet noemenswaardig en de herfstzon liet de bladeren van de bomen tussen de bergen oplichten in al hun kleurenpracht. Vogeltjes met een wit beffe vlogen van tak naar tak en deden zich tegoed aan rode bessen. Ik zat op het terras en kreeg er geen genoeg van naar dit tafereel te kijken. De schoonheid van de natuur presenteert zich, zonder onderscheid, in gelijke mate aan de rijke en aan de arme. Net zoals de tijd... Nee, met de tijd is dat misschien niet het geval. Misschien kopen rijke mensen extra tijd met hun geld.

Precies om tien uur kwam de helderblauwe Toyota Prius de heuvel op rijden. Shoko Akigawa droeg een dunne, beige coltrui en een lichtgroene katoenen broek met smalle pijpen. Om haar hals glinsterde een bescheiden schakelketting. Haar haar zat net als de vorige keer bijna perfect in model. Als het bewoog, was een glimp van haar mooie hals zichtbaar. Vandaag had ze geen handtas bij zich, maar hing er een suède tas over haar schouder. Ze droeg bruine bootschoenen. Haar kleding was nonchalant, maar tot in de puntjes verzorgd. Ze had beslist mooi gevormde borsten. Afgaand op de voorkennis die haar nichtje me had verstrekt, was het een boezem 'zonder vulling'. Haar borsten fascineerden me

– maar uitsluitend in de esthetische betekenis.

Marie Akigawa zag er in haar vale jeans met rechte pijpen en witte All Stars een stuk meer casual uit dan de vorige keer. Haar jeans vertoonde hier en daar gaten (uiteraard ging het om bewust en met zorg aangebrachte gaten). Ze droeg een dunne, grijze schipperstrui en daaroverheen een geruit hout-hakkershemd. Ze had nog altijd geen welving van borsten. En ze keek nog altijd humeurig. Als een kat die halverwege het eten bij haar etensbakje was opgepakt en meegenomen.

Net als de vorige keer zette ik thee in de keuken en bracht die naar de woonkamer. Ik liet hun de drie voorstudies zien die ik de week ervoor had getekend. Shoko Akigawa leek deze schetsen te waarderen. ‘Ze zijn stuk voor stuk heel levendig. Ze lijken wel meer op de echte Mari-chan dan foto’s.’

‘Mag ik ze hebben?’ vroeg Marie Akigawa aan mij.

‘Natuurlijk, dat is goed,’ zei ik. ‘Als het schilderij af is. Tot die tijd heb ik ze misschien nog nodig.’

‘Maar zoiets... mag ze ze werkelijk van u hebben?’ vroeg haar tante bezorgd aan mij.

‘Ik vind het prima,’ zei ik. ‘Als het schilderij eenmaal af is, heb ik ze niet meer nodig.’

‘Welke van deze drie voorstudies gaat u gebruiken als uitgangspunt voor het schilderij?’ vroeg Marie.

Ik schudde mijn hoofd. ‘Geen van drieën. Ik heb deze voorstudies gemaakt om jou zagezegd driedimensionaal te begrijpen. Ik denk dat ik op het doek weer een andere versie van jou zal schilderen.’

‘Hebt u dat beeld al concreet in uw hoofd, meester?’

Ik schudde mijn hoofd. ‘Nee, nog niet. Daar ga ik straks als we met zijn tweeën zijn over nadenken.’

‘Mij driedimensionaal begrijpen?’ zei Marie.

‘Inderdaad,’ zei ik. ‘Het doek is fysiek gesproken plat, maar een schilderij moet altijd driedimensionaal worden geschilderd. Begrijp je dat?’

Marie keek moeilijk. Ik stelde me voor dat ze bij het woord ‘driedimensionaal’ waarschijnlijk aan de welving van haar borsten dacht. Inderdaad wierp ze, voor ze mij aankeek, een vluchtige blik op de borsten van haar tante, die mooi opbolde onder haar dunne trui.

‘Hoe komt het dat u zo goed bent in tekenen?’

‘De voorstudies, bedoel je?’

Marie Akigawa knikte. ‘Vorstudies, schetsen.’

‘Dat is een kwestie van oefening. Naarmate je meer oefent, word je er steeds beter in.’

‘Maar volgens mij zijn er ook veel mensen die er niet goed in worden, hoeveel ze ook oefenen.’

Het klopte wat ze zei. Ik had op de kunstacademie talloze klasgenoten gezien die totaal niet goed konden tekenen, hoe ze ook oefenden. Hoe ze ook ploeterden, er waren nu eenmaal grote aangeboren verschillen tussen mensen. Maar als ik daarover begon, zou het gesprek een heel andere wending nemen.

‘Maar dat is geen reden om niet te oefenen. Iedereen heeft immers talenten en kwaliteiten die zonder oefening niet zo makkelijk naar buiten komen.’

Shoko Akigawa knikte hevig bij mijn woorden. Marie Akigawa trok alleen haar lippen een beetje scheef opzij. Zo licht dat je twijfelde of het echt zo was.

‘Je wilt toch goed worden in tekenen?’ vroeg ik aan Marie.

Marie knikte. ‘Ik hou van dingen die je kunt zien. Onge-

veer evenveel als van dingen die je niet kunt zien.’

Ik keek naar Maries ogen. In haar ogen dreef een speciaal soort licht. Ik begreep niet goed waar ze concreet op doelde. Maar ik was niet zozeer gefascineerd door wat ze had gezegd als wel door het licht achter in haar ogen.

‘Dat is een behoorlijk wonderlijke opvatting,’ zei Shoko Akigawa. ‘Het lijkt wel een raadsel.’

Zonder antwoord te geven keek Marie naar haar handen. Toen ze even later opkeek, was het speciale licht alweer uit haar ogen verdwenen. Het was er maar een ogenblik geweest.

Marie Akigawa en ik gingen het atelier in. Shoko Akigawa haalde dezelfde dikke pocket uit haar tas tevoorschijn als de week tevoren – op het oog leek het in ieder geval dezelfde – en begon daar op de bank al snel in te lezen. Ze leek behoorlijk gegrepen te zijn door het boek. Ik werd steeds nieuwsgieriger welk boek het was, maar toch had ik ervan afgezien naar de titel te vragen.

Net als de vorige week zaten Marie en ik op ongeveer twee meter afstand tegenover elkaar. In tegenstelling tot de vorige week stond dit keer echter een ezel voor me met een doek erop. Maar ik had nog geen penseel en verf in mijn handen. Ik keek afwisselend naar Marie en naar het lege doek. Ik liet mijn gedachten gaan over hoe ik haar vorm ‘driedimensionaal’ op het doek moest overbrengen. Dat vereiste een soort ‘verhaal’. Het was niet simpelweg een kwestie van zonder meer haar vorm afbeelden. Daarmee werd het nog geen kunstwerk. Dan zou het hooguit een goed gelijkend portret worden. Het belangrijkste vertrekpunt voor mij was *het verhaal te ontdekken dat hierin moest worden uitgebeeld*.

Ik keek een hele tijd vanaf mijn kruk naar het gezicht van Marie Akigawa, die op een keukenstoel zat, maar ze sloeg haar ogen niet neer. Vrijwel zonder te knipperen keek ze me recht aan. Het was geen uitdagende blik, maar er viel een soort vastbeslotenheid in te bespeuren van ‘ik geef geen krimp’. Door haar knappe voorkomen, dat aan een pop deed denken, zouden mensen makkelijk een verkeerde indruk van haar kunnen krijgen, maar ze had in feite een karakter met een sterke kern. Ze hield onwankelbaar vast aan haar eigen manier van doen. Als ze eenmaal een rechte streep had getrokken, dan week ze daar niet makkelijk van af.

Als ik goed keek, dan zat er in de ogen van Marie Akigawa iets wat ergens aan de ogen van Menshiki deed denken. Ik had het al eerder gevoeld, maar de overeenkomst trof me opnieuw. Ze hadden een merkwaardige glans die ik ‘tijdelijk bevroren vlammen’ zou willen noemen. Er zat iets koortsachtigs in, en tegelijkertijd was het een door en door kalme, koude glans. Hij deed denken aan een bijzondere edelsteen die een eigen lichtbron in zich had. Daarin streed een naar buiten gerichte drang tot openhartig zoeken op het scherp van de snede met een inwaartse drang die op conclusies uit was.

Maar misschien voelde ik het zo doordat Menshiki mij van tevoren had verteld dat Marie Akigawa wellicht zijn dochter was. Misschien probeerde ik, vanwege deze vooruitwijzing, onbewust de een of andere overeenkomst te ontdekken tussen deze twee mensen.

Hoe het ook zij, de *uitzonderlijkheid* van de glans in haar ogen moest ik weergeven op het doek. Als element dat de kern vormde van de uitdrukking van Marie Akigawa. Als iets

wat het knappe voorkomen van haar gezicht verbrak en deed wankelen. Maar de context die nodig was om dat op het doek weer te geven kon ik nog niet ontdekken. Als ik het beroerd deed, zou het er alleen maar uitzien als een koele edelsteen. Waar kwam de warmtebron vandaan die erachter lag, en waar wilde hij naartoe? Daar moest ik achter komen.

Toen ik ongeveer vijftien minuten beurtelings naar haar gezicht en naar het doek had gekeken, gaf ik het op. Ik zette de ezel opzij en haalde een paar keer diep adem.

‘Laten we ergens over praten,’ zei ik.

‘Goed hoor,’ zei Marie. ‘Waarover?’

‘Ik wil graag wat meer van je weten. Als je dat goedvindt.’

‘Wat dan?’

‘Nou, tja... wat voor iemand je vader is, bijvoorbeeld.’

Marie trok een beetje met haar lippen. ‘Ik weet niet zoveel van mijn vader.’

‘Praten jullie niet zo vaak met elkaar?’

‘We zien elkaar nu eenmaal niet veel.’

‘Heeft je vader het druk met zijn werk?’

‘Ik weet niet hoe het zit met zijn werk,’ zei Marie. ‘Maar ik denk dat hij niet zoveel belangstelling voor me heeft.’

‘Geen belangstelling voor je heeft?’

‘Daarom laat hij alles de hele tijd maar over aan mijn tante.’

Ik hield mijn mening hierover voor mezelf.

‘En herinner je je moeder nog? Ze is toch overleden toen je zes was?’

‘Ik herinner me alleen maar een paar *losse stukjes* van mijn moeder.’

‘Wat voor losse stukjes?’

‘Mijn moeder is zo ontzettend plotseling verdwenen. Ik kon op dat moment niet begrijpen wat het betekende dat iemand doodging. Dus ik weet van mijn moeder alleen dat ze *er niet meer was*. Als rook die door een of andere kier is opgezogen.’

Marie zweeg een poosje. Toen ging ze verder.

‘De manier waarop ze verdween was heel plots, en het was niet goed te bevatten waarom het zo liep. Daarom kan ik me van de dingen rond haar dood heel weinig herinneren.’

‘Het was voor jou een heel verwarrende tijd.’

‘De periode dat mijn moeder er was en de periode dat ze er niet meer was zijn van elkaar gescheiden, alsof er een hoge muur tussen zit. Die twee stukken sluiten niet goed op elkaar aan.’ Ze beet een tijdlang zwijgend op haar lip. ‘Snapt u dat?’

‘Ik geloof dat ik het wel snap,’ zei ik. ‘Ik heb je toch verteld dat mijn zusje is overleden toen ze twaalf was?’

Marie knikte.

‘Mijn zusje had een aangeboren afwijking aan haar hartklep. Ze onderging een aantal zware operaties en die zijn goed verlopen, maar er bleven om de een of andere reden problemen. Ze leefde als het ware met een tijdbom in haar lichaam. Daarom was de hele familie altijd in enige mate voorbereid op het ergste. Dus anders dan bij jouw moeder, die is overleden doordat ze is gestoken door wespen, was het niet helemaal een donderslag bij heldere hemel.’

‘Donder...?’

‘Donderslag bij heldere hemel,’ zei ik. ‘Dat betekent dat het op een heldere dag plotseling onweert. Dat onverwacht iets gebeurt wat je helemaal niet zag aankomen.’

‘Met welke karakters schrijf je dat?’

‘Met de karakters voor “blauw” en “hemel”. De karakters voor “donderslag” zijn zo ingewikkeld dat ook ik niet weet hoe je ze schrijft. Ik heb ze ook nog nooit opgeschreven. Als je het wilt weten, kun je het thuis opzoeken in een woordenboek.’

‘Donderslag bij heldere hemel,’ herhaalde ze nog een keer. Het leek alsof deze woorden werden opgeborgen in een lade in haar hoofd.

‘In ieder geval hadden we het enigszins kunnen zien aankomen. Maar toen mijn zusje werkelijk werd getroffen door een plotselinge aanval en dezelfde dag overleed, had het geen enkel nut dat we er altijd op voorbereid waren geweest. Ik was letterlijk verlamd. Ik niet alleen; de hele familie had hetzelfde.’

‘Is er toen bij u van alles veranderd tussen ervoor en erna, meester?’

‘Ja, er is toen van alles compleet veranderd tussen ervoor en erna, zowel *in mij* als *buiten mij*. De manier waarop de tijd verloopt verschilt. En zoals jij zei, sluiten die twee stukken niet goed op elkaar aan.’

Marie keek me tien seconden strak aan. Toen zei ze: ‘Uw zusje was u toch heel dierbaar?’

Ik knikte. ‘Ja, ze was me heel dierbaar.’

Marie Akigawa keek omlaag en dacht ergens diep over na. Toen keek ze op en zei: ‘Doordat mijn herinnering zo in twee stukken ligt, kan ik me mijn moeder niet goed meer voor de geest halen. Wat voor iemand ze was, hoe ze eruitzag, wat voor dingen ze tegen me zei. Mijn vader praat ook niet vaak met me over mama.’

Het enige dat ik wist van de moeder van Marie Akigawa,